

Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) Δυτικής Μακεδονίας - Φλώρινα: Βιώσιμη Πόλη, Πύλη Πολιτισμού

Το γενικό πλαίσιο

Τα αστικά συγκροτήματα, που αποτελούν τόπο διαβίωσης του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού σε όλα σχεδόν τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ, αντιμετωπίζουν σήμερα πληθώρα προκλήσεων, όπως:

- Αποβιομηχάνιση
- Ανεργία και κοινωνικό αποκλεισμό
- Αυξημένες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και άλλα προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος
- Αυθαίρετη δόμηση και αλλαγές χρήσεων γης κ.α.

Αν και τα προηγούμενα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα μέχρι το 2014 προέβλεπαν ενισχύσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω φαινομένων, στο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020 επιχειρείται μια πιο **ολοκληρωμένη** και στοχευμένη προσέγγιση που προσδοκάται ότι θα επιλύσει πιο αποτελεσματικά τα προβλήματα των αστικών συγκροτημάτων.

Έτσι, ενώ κατά το παρελθόν κάθε θέμα προς αντιμετώπιση σε μια πόλη αντιστοιχούσε σε ένα έργο ή μια δράση με χρηματοδότηση από μία “πηγή” ενίσχυσης, κατά την νέα περίοδο 2014-2020 τα προβλήματα της πόλης εντάσσονται σε **ένα ολοκληρωμένο σχέδιο**, μακροχρόνιου και στρατηγικού χαρακτήρα, που συναποτελείται από περισσότερα έργα και δράσεις και χρηματοδοτούνται από πολλαπλές “πηγές”: από περισσότερα του ενός Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), ενδεχομένως από περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα. Επίσης στη διαχείριση αυτών των σχεδίων **οι δημοτικές αρχές αποκτούν πρωτεύοντα και καθοριστικό ρόλο**, ενώ επιδιώκεται η ενεργός συμμετοχή και των άλλων παραγόντων της πόλης, όπως φορείς επιχειρήσεων, εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, η περιφερειακή διοίκηση, τα κέντρα γνώσης κλπ.

Η ανωτέρω προσέγγιση εντάσσεται σε ένα νέο εργαλείο διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-20 που ονομάζεται **“Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη”**, προβλέπεται στους κανονισμούς των νέων ΕΔΕΤ και τα Κράτη - Μέλη παροτρύνονται να το αξιοποιήσουν.

Όπως πάντα, η παρότρυνση αυτή συνοδεύεται από δεσμεύσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στους κανονισμούς, οι κυριότερες των οποίων είναι οι εξής:

- Η ολοκληρωμένη αστική στρατηγική θα πρέπει να απαρτίζεται από ένα σύστημα αλληλένδετων δράσεων που επιδιώκουν την επίτευξη μακροχρόνιας βελτίωσης των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, κοινωνικών και δημογραφικών συνθηκών μιας αστικής περιοχής.
- Η ολοκληρωμένη αστική στρατηγική δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια διοικητική διαδικασία την οποία πρέπει να ολοκληρώσει η αστική αρχή, προκειμένου να είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση. Θα πρέπει να είναι μια συνολική και εξελισσόμενη στρατηγική η οποία είναι πραγματικά χρήσιμη για την αστική αρχή και η οποία συμβάλλει στην αντιμετώπιση καίριων προκλήσεων.
- Το σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 4 Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Δυτικής Μακεδονίας και τους αντίστοιχους Θεματικούς Στόχους:

(ΘΣ2) βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

(ΘΣ3) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

(ΘΣ4) υποστήριξη της μετάβασης προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

(ΘΣ6) διαφύλαξη & προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

(ΘΣ7) προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

(ΘΣ8) προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

(ΘΣ9 - 10) προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Η ολοκληρωμένη βιώσιμη αστική ανάπτυξη έχει εξελιχθεί σε αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού πλαισίου της πολιτικής συνοχής 2014-2020. Αυτό θα έχει αρκετές πρακτικές συνέπειες στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης που σχετίζονται με την προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Οι κανονισμοί αφήνουν αρκετά περιθώρια για την εκπόνηση του σχεδίου ανάπτυξης κάθε πόλης. Η ανάπτυξη του κάθε συμπλέγματος (οπωσδήποτε με έμφαση στην επιχειρηματικότητα και την απασχόληση) είναι επιλέξιμη να ενταχθεί σε έναν σχεδιασμό BAA, εφόσον βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ, προωθεί την αποδοτικότητα των πόρων, προωθεί την απασχόληση, ενώ θα απαιτηθεί & η βελτίωση της χρήσης των επικοινωνιών - καλύπτονται δηλαδή τουλάχιστον 4 από τους ανωτέρω ΘΣ.

Επίσης, καθότι η ανάπτυξη του σχεδίου σε ένα αστικό συγκρότημα απαιτεί την κινητοποίηση όλων των 'ζωντανών' οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε αυτό, η συμμετοχή τους στον σχεδιασμό και στη διαχείριση ενός σχεδίου BAA διευκολύνεται με βάση τους κανονισμούς που διέπουν το εν λόγω εργαλείο.

Τρόποι διαχείρισης και διοίκησης της BAA

Η BAA χρησιμοποιεί ως πλαίσιο διαχείρισης την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ), προσαρμοσμένη όμως στις ανάγκες μιας πόλης. Αυτό μεταφράζεται στον αυξημένο ρόλο που αναλαμβάνει ο Δήμος της πόλης στον σχεδιασμό και στη διαχείριση της BAA. Για το θέμα αυτό η ΕΕ έχει εκδώσει σειρά εγχειριδίων που φωτίζουν με λεπτομέρειες τα διαχειριστικά και κανονιστικά ζητήματα.

Στόχος του Σχεδίου της Φλώρινας είναι μια Πόλη Βιώσιμη, μια Πύλη Πολιτισμού για κατοίκους και επισκέπτες

